

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1— Din.

Pogovor s satanom

Splošna je trditev, da je tisk velesila. Lahko je pridigar k dobremu, lahko pa tudi ropar, ki ubija in zastruplja pošteno življenje bralcev. Okoli božičnih praznikov bomo določevali, kaj bomo naročili in brali v prihodnjem letu. Dušni pastirji moramo svariti pred veri sovražnim tiskom. V mnogih oblikah je bilo to že večkrat izvršeno. Za letošnje odločitev pri naročanju tiska, naj pa izpregovori poznani in znameniti francoski pisatelj Pierre d' Ermite. Ta nam v šegavi zgodbi popisuje mogočen vpliv časopisja takole:

„Na vogalu ulice sem srečal — vruga. Bil je jako skrbno oblečen, v sivi suknji, v hlačah z lepim robom, v modernih čevljih in rdečih nogavicah.

„Kaj počneš tukaj,“ mu rečem.

„Tvoj shod nekoliko nadziram . . .“

„Torej te nekoliko vznemirja, a . . .?“

„Oh, — ne posebno . . .“ Ton njegovega glasu je bil sarkastičen, toda v očeh, ki so bliskale za očali z rjavimi roženicami, sem čital laž.

Prišel je lagodno korakati ob meni.

„Delajte, kolikor hočete, jaz vas vse skupaj držim za vrat! — Nad vašimi poročili se zabavam . . . Vaši sklepi mi povzročajo prijetno veselje, ki ga že skoraj nisem več vajen . . . Vidite tole roko . . .?“ — Pokazal mi je svoje koščene prste. — „S to roko sem zavezal katoličanom oči, — bo že kakega pol stoletja od tega, in vozal drži izvrstno . . .“

Nekoliko nervozno mi je s svojo palico pokazal po mimogredočih.

„Glej tega elegantnega gospoda: ta že ima mojo zavezo na očeh. Katoličan je, razumeš, katoličan! Pa je naročen na moj dnevnik. Še več: vsak večer pošlje slugo, da mu kupi veri in cerkvi neprijazen list. Prečita ga, nato ga vrže v koš, odkoder roma po celi hiši, noter v kuhinjo. Da, dobro ima zavezane oči!“

Nekoliko dalje srečava mlado damo.

„Jo vidiš . . .? Sedaj gre k maši. A kljub

temu je moja zelo zvesta naročnica. Vsak dan kupi moj list. 25 centimov, boš rekel, — kaj je to! Seveda le kapljica v morje je, toda brezmejni ocean je sestavljen iz samih malih kapljic. S 25 centimi te dame in tisočev drugih sem si zgradil krasne palače v središču mesta, ki so moje, opremljene z najmodernejšimi tiskarskimi stroji in brzajavno zavezane z vsemi središči sveta . . .

Tudi ta katoličanka ima zavezane oči.“

Prišla sva do kioska, kjer so prodajali časopisje. Satanu so oči zagorele: „Štej Vaše časnike, no, le kar štej jih,“ mi je zaklical.

Prišel sem šteti: eden — dva — tri — štiri — pet . . . to je bilo vse.

„Preštej pa sedaj moje!“

Od ene publikacije do druge se je pomikala njegova palica: „Ta je moj, uvodnik v tem je tudi moj, tu je podlistek moj, tu so oglasi, v tem podobe . . .“ Naštel jih je 43 . . .

Mimo je šel duhovnik.

Satan mu je sledil z očmi z izredno pozornostjo.

„Verjameš . . . tudi ta ima precej zavezane oči. Glej ga, ves je zasopel. Pravkar je govoril v cerkvi lep govor. Marsikaj mi je pokvaril . . . govor je bil dobro pripravljen — a kaj! Pred seboj je imel 400 poslušalcev, ki so že napol prepričani o tem, kar jim pove. Med tem ko jaz — le poglej moj kiosk, kako nese . . .“

Bilo je poldne in množica je vrela na kolodvor. Uradniki iz pisaren, delavci iz delavnic so se drenjali okrog kioska in prodajalka jim je komaj sproti podajala časopise. Vsakih pet minut pa je pridiral kolesar in ji izročil ves zasopel nov sveženj časnikov, dišečih po še ne posušenem tiskarskem črnilu . . .

Satan je iztegnil svojo koščeno roko: „Glej, tu je moja prižnica! In duhovnik, ki je šel pravkar mimo, ne ve, da je med mojo in njegovo tolikšna razlika, kakor med moderno težko artiljerijo in starimi puškami na kresilo.“

On tega ne vidi — kar priznaj, da on tega ne spozna! O, ne vidi mojega kioska,

ki vsak dan, da, vsako uro krade njemu duše, med drugimi tudi duše majhnih otrok, ki so odkupljene s krvjo onega . . . Drugega —

Tudi ta duhovnik ima zavezane oči.“

Satan je naenkrat pomislil: „Bil pa je trenotek ko sem se bal tudi jaz. To je bilo tedaj, ko so vrgli duhovnika in križ iz šol, ko so zaplenili cerkveno premoženje in zaprli cerkve, ko so preganjali katoličane . . . Tedaj sem si rekel: pozor! Katoličani bodo morda prišli na idejo, da je vsa moč njihovih nasprotnikov v izbornu organiziranem časopisju, ki ustvarja javno mnenje . . . in se bodo poslužili istega obrambnega sredstva. Midva to razumeva: Ljudstvo je tistega, ki se zanj briga in mu neprestano govori. —

Priznam, jaz satan sem se pričel bati, zakaj, pomisli, kaj bi bilo z mojim kraljestvom, ako bi katoličani s svojimi ideali, s svojim apostolstvom in blagoslovom — Njega, — obrnili proti meni strašno orožje tiska! —

Še bolj tesno sem jim zavezal oči . . . Nevarnost je minula . . . Tiho so resignirali katoličani . . . in tisk ostane meni z vsem vplivom in z milijoni.“

Satan si je popravil očala. „Jaz, angel teme, jaz nimam zvezanih oči. Vidim popolnoma jasno. — Čutim, česar katoličani niso nikdar čutili, ponos na svoje veličastno orožje. O, moj dnevnik, kolikrat sem ga poljubljal v gotovih večerih. Kajti on je najučinkovitejši izraz moje misli! Njegov glas se sliši takoj, ko izide. Gre od kioska do kioska — govori v vseh predmestjih — preplavlja kolodvore — se pogovarja v vagonih . . . v vseh vlakih . . . na ladjah, po mestih, vaseh, selih, gostilnah, kmetskih domovih. V njegovi službi so celo otroci . . .

Vsega tega ne poznajo katoličani!“

Prišla sva slednjic do male, nizke dvorane, kjer sem imel shod. Z neskončnim prezirom je satan iztegnil roko in dejal: „Tu torej . . .“

Jaz pa sem Goljatu pogledal naravnost v obraz in zaklical: „Prostor zadnje večerje je bil še manjši . . .“

Satan je odgovoril s kletvino.

„Res je,“ sem dejal, „ti triumfiraš! Toda nad teboj je zmaga tistega, ki ima besede večnega življenja. Verujem, da se nekega dne dvigne . . . da zaveje Duh . . . in tedaj bodo katoličani videli jasno . . .“

Viktor Kragl.

Peter Hicinger.

(Nadaljevanje).

Ker je šestokrat več zadovoljstva na kmetih kot v mestu, H. v pesmi „Zadovoljni kmet“ pusti, da mestjan vpraša nekega kmeta, kako da tako zadovoljno in srečno živi in kmet mu odgovarja:

„Družino dobro jaz imam:
ime je hlapcem: *Delajsam,*
in *Zgodajstat* in *Poznospat.*
Mi dekle še pomagajo:
te *Redovnost* so s *Čednostjo,*
Potrpežljivost s *Pridnostjo.*
Gre *Pamet* kot voznik z meno
in *Um* je vedni hišnik moj.
Točajka je in kuharica
pa *Žeja* mi in *Lakota.*
Še hišni dve sta mi v posest:
Molitev in pa *Dobravest.*
Te mene zibljeta lepo,
da spet zvečer zaspim sladko.“

Zelo rad je H. v svojih pesmih spodbujal k pridnemu, vstrajnemu delu in kjer je le mogel, je svaril pred lenobo. Posebno v pesmih, katere je priobčeval ob Novem letu, je skušal podajati te nauke; vse te nudijo opomine, kakor jih popeva v „Glosi za novo leto 1853“:

„Vsak po pameti se trudi,
čase dražega ne nudi!
Leni pojte rakom žvižgat —!“

V pesmi „Zaklad“ trdi, da je najboljši zaklad: pridnost!

Kakor rad je H. vedno in vedno opominjal na pripomočke v dosego časnega blagostanja, prav tako ni nikjer opustil opominov za dosego dušnih dobrin. Ko se je l. 1853 udeležil skupnih duhovnih vaj, katere je tedaj še-le vdrgič ljubljanska duhovščina skupno s svojim nadpastirjem obhajala, je dal duška svojemu veselju nad veliko koristjo duhovne obnove v sonetu, naslovljenem „Duhovne vaje“:

„Naj vsak očisti se, za Boga vname!
S tem moč pekla sam v sebi pred zatare.“

Pametno je svaril pred marsikaterimi navadami, ki se za nedolžne štejejo, pa zamorejo zavoljo nevarnih okoliščin in nevarnih posledic pregrešne postati, v kratkih pregovorih pod naslovom „Stare resnice — novi pregovori“:

Kjer proso se mane; čistost slabo obstane.	Božji strah je v zgubi, kjer se kvanta ljubi.
Rad, kjer lan se tare, zdravi um se stare.	Sramežljivost všumu in plesi, rada v prodaj se obesi.
Večkrat d'viški cveti se usošé v s'nožeti.	Skupščine ponočne so zadrge močne.
Spola zmes in vino, je za greh edino.	Slabo znanje veže pogubljive mreže.

Podpirajte Vincencijevo konferenco!

Posrečila se je Hicingerju tudi marsikatera satira (= zabavljičica), s katero je bičal tedanje razvade oz. običaje, prav posebno pa tedanje pisatelje; n. pr.

Nekaterim pesnikom:

Mislil bi ptičice, ktere med nami koli glasijo se, slavčiki so sami. Smeja se kakor med sebi mnog'ktera; da ji nihče ni spred njena je vera.	Graja pa naj na to reč se ji mala, precej srdito bo v sprot začvrčala. Ptičice! s tem gubi slava se vaša; slavček, se meni zdi, tak' se ne zglaša.
---	---

ali pa:

Slovníčarjem.

To se mi čudno zdi: črkice se drži vsak iz vse moči;	kakor da črkica bila modrost bi vsa, bila bi sreča vsa.
--	---

Marljivega Hicingerja je močno dražila nenavadna nesloga v slovenski književnosti, čemur je posebno duška dal v zbadljivki: „Vožnja slovenščine.“

Zelo hudomušno se je spevu „Smešnica in resnica“ razjezil nad onimi, ki so v pisavi cepili Slovence in razdirali književno slogo; na pozorišče postavlja poslance iz vseh slovenskih strani: koroške, štajerske, gorenjske, dolenske, tominske, posebej še: kroparske, trziške, kranjske, loške, šentvidske, ribniške, idrijske, belokranjske in pivčane, ki se prepiraje se razidejo na vse strani.

Lepe so Hicingerjeve pripovedne pesmi, zlasti „Sisek rešen“ iz kranjske zgodovine l. 1593 in „Bitva na Vipavskem“ iz kranjske zgodovine l. 394.

V pesmi je proslavil Marijino božjo pot na Zaplazu na Dolenjskem; prav tako tudi „Osnovanje ljubljanske škofije“. Po stari narodni je popravil legendo „Limbarska Gora“ in pesem od Žalostne gore poleg Preserja. Iz latinščine je prevedel tudi pesmi, ki se popevajo pri vsakdanji procesiji, ki se vrši v Jeruzalemu v cerkvi božiega groba; izšla je kot priloga Mihael Verne tove knjige „Potovanje v Sveto deželo l. 1857“.

(Dalje prihodnjč)

To in ono.

Uradne ure v župni pisarni so vsak dan dopoldne od osme do enajste ure. Nekateri dni v tednu bo poslej uradoval namesto župnika g. kaplan Zakrajšek Viktor. Ne sme namreč več v trziško meščansko in osnovno šolo, pa je moral župnik prevzeti več ur verouka. Farna duhovščina je obilno zaposlena, dasi si delo sporazumno deli. Dušnopastirsko delo ni uradniško in je du-

hovnik faranom za vse vedno na razpolago, a v župni pisarni bo vsak najlepše postrežen, če pride med uradnimi urami. Prav lepo prosi farna duhovščina, da jo v odločljivih stvareh nihče ne nadleguje vsaj — med kosilom in večerjo!

Ženini in neveste naj se oglašajo v župni pisarni samo ob torkih ob peti uri popoldne. Razna pojasnila pa dobijo lahko med uradnimi urami vsak dan. V adventu in postu naj se pa ženijo res le tisti, ki v resnici poroke ne morejo obhajati preje ali pozneje.

Bolnike in onemogle bo obiskovala farna duhovščina za prejem adventnih svetih zakramentov v kvaternem tednu. Naj bodo vsi priglašeni do 17. decembra. Po Dolini se bodo delili sveti zakramenti v jutru 18. decembra. Po Trziču in na Bistrici se bo vršila sv. spoved* po hišah 18. in sv. obhajilo se bo delilo v jutru 19. decembra. Pri Sveti Ani bo sv. spoved in obhajilo po hišah 20. decembra. Pri sv. Andreju bo 21. decembra od sedme ure zjutraj dalje na razpolago spovednik za tiste, ki po klancu ne morejo v župno cerkev. Tudi sv. obhajilo bodo ti prejeli lahko takoj potem med sv. mašo v cerkvi sv. Andreja.*

Ljudsko petje v cerkvi je pri nas lepo, pa bi bilo večkrat lahko še bolj mogočno. Zlasti pri blagoslovu z Najsvetejšim naj bolj poje vsa cerkev!

Dnevno zavetišče na Skali objame s stalnimi oskrbovanci sedaj redno kar čez 110 otrok. Iz malega je zraslo veliko. Pred 20. leti je bila kupljena stara hiša „na Skali“, ki je matica sedanjim stavbam Vincencijeve konference. 23. novembra 1913 je izročil prvi božji blagoslov tem napravam g. stolni kanonik † dr. Gruden iz Ljubljane. Dne 26. novembra so prišle 3 čč. sestre sv. Križa iz Gradca in v torek 9. decembra je dnevno zavetišče oživel s 16 otroci. Marsikdo, ki je sedaj že pri zaslužku, je v dobi dvajsetih let užival dobrote zavetišča. Mnogi zavodi imajo zveze bivših gojencev, naša dobrodelnost pa bo zelo hvaležna in vesela, če se bivši varovanci spomnijo kdaj sedanjih prebivalcev Skale. Z mogočno povečanimi poslopji in številom varovancev, so se tudi zelo povečale — skrbi!

Pred 20 leti je bila otvorjena v Trziču nova nemška šola. 84 otrok je bilo vpisanih ob pričetku. Prav v istem času je bila za osnovno šolo dovoljena osemrazrednica pod pogojem, da dobi osnovna šola novo šolsko poslopje. V novi in potem še povečani bivši

šulverajnski šoli imamo sedaj meščansko šolo, osnovna šola je pa ostala petrazredna še v starih poslopih.

Oznanila za december.

1. Prvi petek v mesecu in državni praznik ujedinenja. Zjutraj ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer od osme do devete ure je v župni cerkvi *skupna molitev svete ure*. Za državni praznik bo ob osmi uri sv. maša in nato predpisane molitve.

3. I. adventna nedelja in prva nedelja v mesecu. Pri šestih sv. maši skupno sv. obhajilo mož in fantov, ki naj že to nedeljo prejmejo v obilnem številu svete zakramente za advent.

Ves advent so zornice zjutraj ob šestih, ko je pred Najsvetejšim sv. maša z blagoslovom in petjem. Vsak dan je prilika za sveto spoved.

4. God svete Barbare. Ob 1/2 8. je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

6. God sv. Nikolaja. Ob 1/2 8. je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

8. Zapovedan praznik Brezmadežne. Ob 6. in 10. uri je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je sv. maša peta. Popoldne so slovesne pete litanije Matere božje. Tri dni pred praznikom se vrši zvečer ob 1/2 8. v cerkvi sv. Andreja pri Marijinem oltarju vsakoletna *tridnevica na čast Brezmadežni*.

10. II. adventna nedelja. Službe božje so v navadnem redu.

13. God sv. Lucije. Ob 1/2 8. je sv. maša v cerkvi sv. Andreja.

16. Pričetek devetdnevne na čast Rojstvu Gospodovemu. Vsak večer ob sedmih je sv. rožni venec in litanije Matere božje.

17. III. adventna nedelja in rojstni dan Nj. Veličanstva kralja Aleksandra. Službe božje so v navadnem redu. Po deseti sv. maši se vršijo predpisane molitve za kralja.

20., 21., 22. kvaterni dnevi. V sredo in soboto je zaukazan zdržek v jedi, a dovoljeno je jesti meso, v petek je pa strogi post.

21. Sv. Tomaž, apostol. Ob šestih orglana farna sv. maša.

24. IV. adventna nedelja in Vigilija Rojstva Našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ob enem kvaterni nedelja. Od devete do desete ure je pred Najsvetejšim *ura molitve za duhovnike*, za katere se vrši tudi po vseh pridigah in popoldne pri sklepu devetdnevne predpisana molitev. Pred cerkvi je pušca za reževe Vincencijeve konference, ki naj bodo za Božič posebej priporočeni. Popoldne: sv. križev pot, sv. rožni venec in litanije. Ker je vigilija na nedeljo, post odpade! Zvečer ob 11. uri so slovesne jutranjice z zahvalno pesmijo o polnoči. Nato je slovesna peta sv. maša z leviti — polnočnica. Po polnočnici se deli tudi sv. obhajilo. Spodobi se, da dotični, ki želi po polnočnici pristopiti k sv. obhajilu 4 — 6 ur preje ne zavžije nobene stvari.

25. Rojstvo Našega Gospoda Jezusa Kristusa — Sveti dan. Ob pol šestih se prično tri sv. maše, druga je z dvema blagoslovoma. Ob 1/2 8.

je zopet pričetek treh sv. maš, po drugi je blagoslov. Ob pol desetih je tiha sv. maša. Ob desetih je slovesna peta sv. maša z leviti in z dvema blagoslovoma. Med šesto in deseto sv. mašo je običajno darovanje mož in žena. Popoldne ob tretji uri so slovesne litanije Matere božje.

26. Sv. Štefan. Nezapovedan praznik. Službe božje kakor ob nedeljah. Po deseti sv. maši je blagoslov soli.

27. Sv. Janez, apostol in evangelist. Ob deveti uri je orglana farna sv. maša.

28. Spomin nedolžnih otročičev. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

31. Nedelja v osmini Rojstva Gospodovega, god sv. Silvestra ter zadnji dan leta. Službe božje so v navadnem nedeljskem redu. Popoldne ob štirih so slovesne litanije z zahvalno pesmijo za vse v letu 1933 prejete dobrote.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 3., vesoljna odveza 8., 25.

Dekliška Marijina družba: shod 10., skupno sv. obhajilo 31., deklški večeri po oznanilu v cerkvi.

Marijina družba za žene: shod 17., skupno sv. obhajilo 10.

Fantovska Marijina družba: shodi po oznanilu v cerkvi.

Oba Marijina vrtca: shodi po oznanilu v cerkvi.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 2., deklice osnovne šole 7., dečki osnovne šole 9.

Mladinska pobožnost 8., ko je popoldne nagovor za otroke in nato pete litanije pri katerih je ljudsko petje otrok.

Župnijska kronika za oktober 1933.

Oktober v naši župniji rojenih: 14.

Oktober v naši župniji poročeni:

1. Vučko Ludovik, zidarski pomočnik, Tržič, Ljubeljska cesta 30 in Bertonceľ Antonija, delavka, Tržič, Usnjarska ulica 3, poročena 1. oktobra.
2. Potočnik Andrej, čevljarjski pomočnik, Tržič, Kurnikova pot 3 in Stegnar Jožefa, delavka, Tržič, Za Mošenikom 4, poročena 8. oktobra.
3. Zupan Anton, delavec, Bistrica 55 in Kodrič Marija, delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena 15. oktobra.

Oktober v naši župniji umrli:

1. Hudomalič Katarina, zasebnica - vdova, rojena 15. 12. 1862 v Velesovem, poročena 10. 2. 1895, umrla v Tržiču, Predilniška ulica 1, dne 2. oktobra.
2. Zaplotnik Terezija, hči čevljarja, rojena 3. 10. 1933 v Tržiču, umrla v Tržiču, Ljubeljska cesta 32, dne 3. oktobra.
3. Markelj Franc, sin trgovca, rojen v Tržiču 19 10. 1933, umrl v Tržiču, Usnjarska ulica 13, dne 20. oktobra.
4. Berce Jernej, samski gozdni delavec, rojen 20. 8. 1911 v Dražgošah, umrl v Dolini 23. oktobra.

Oktoberskih poročil od drugod ni bilo.

Za predstavnika in založnika: Anton Vovk, župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: Dr. P. Gvido Rant, O. F. M. Za Zadružno tiskarno v Ljubljani: Srečko Magolič.